

Forslag

til

Lov om handel med frø, såsæd, læggekartofler og planter.

Fremsat den 10. oktober 1972 af *landbrugsministeren*.

§ 1. Til gennemførelse af regler, fastsat af De europæiske Fællesskaber, kan landbrugsministeren fastsætte bestemmelser om betingelser for handel med formeringsmateriale af planter, herunder om

- 1) optagelse af sorter og stammer på officielle sortslister og optagelse af skovfrøplantager, skovfrøbevoksninger og kloner af skovtræer på en officiel kåringsliste,
- 2) klassificering af formeringsmateriale efter oprindelse, anvendelse, sundhed, kvalitet, behandling m. m.,
- 3) emballering, plombering og mærkning m. m. og
- 4) kontrolforanstaltninger og opkrævning af afgifter til dækning af udgifter ved kontrollen.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan efter forhandling med vedkommende erhvervs hovedorganisationer fastsætte strengere betingelser til materialet end foreskrevet i De europæiske Fællesskabers regler, medmindre det strider mod disse regler.

Stk. 3. For planter, der ikke omfattes af De europæiske Fællesskabers regler, kan landbrugsministeren efter forhandling med vedkommende erhvervs hovedorganisationer fastsætte bestemmelser om afprøvning og anerkendelse af planter og om optagelse af planter på sortslister over dyrkningsværdige planter.

§ 2. Landbrugsministeren fastsætter bestemmelser om navngivning af sorter og stammer, der optages på sortslister. Bestemmelserne fastsættes i overensstemmelse med bestemmelserne om navngivning af plante-

nyheder i lov om beskyttelse af forædlerrettigheder for planter.

Stk. 2. Formeringsmateriale af sorter og stammer, der er optaget på en officiel sortsliste, skal forhandles under det godkendte navn.

§ 3. Planter og formeringsmateriale af sorter og stammer, for hvilke der her i landet er søgt eller gælder forædlerbeskyttelse i medfør af lov om beskyttelse af forædlerrettigheder for planter, må kun forhandles her i landet, såfremt vedkommende sort eller stamme er optaget på en officiel sortsliste. Det samme gælder for planter og formeringsmateriale af sorter og stammer, for hvilke forædlerbeskyttelse er søgt eller gælder i et land, med hvilket Danmark har truffet overenskomst om gensidig indrømmelse af forædlerbeskyttelse.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte bestemmelser om undtagelser fra stk. 1.

§ 4. Overtrædelse af § 2, stk. 2, og § 3 straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i henhold til § 1 og § 2, stk. 1, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 5. Loven træder i kraft ved Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber.

Stk. 2. Lov nr. 170 af 15. maj 1968 om handel med frø og planter ophæves.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 95 af 20. marts 1970 om afprøvning og anerkendelse m. m. af planter opretholdes.

§ 6. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan sættes i kraft for Grønland ved kgl. anordning.

Bemærkninger til lovforslaget.

Nærværende lovforslag træder i stedet for det lovforslag, der fremsattes for folketinget den 21. januar 1972 (folketingstidende 71/72 tillæg A 1679).

I bemærkningerne er foretaget en supplerings af den i bilaget indeholdte oversigt over de vigtigste rådsdirektiver vedrørende frø, såsød, læggekartofler og planter. Endvidere er sket en sammentrækning og ajourføring af oplysningerne om lovforslagets udgiftsmæssige konsekvenser.

Almindelige bemærkninger.

De europæiske Fællesskaber har i 1966 og årene derefter vedtaget en række direktiver om handel med kløver- og græsfrø, bederoefrø, oliefrø og frø af fiberplanter, grønsagsfrø, skovfrø, såsød og læggekartofler. Disse direktiver skal respekteres af Danmark efter dansk medlemskab af De europæiske Fællesskaber ved indførelse af en dansk lovgivning indenfor de i direktiverne angivne rammer. Formålet med de i direktiverne indeholdte ordninger er at forbedre kvaliteten af de nævnte produkter. Dette sker ved indførelsen af en godkendelsesordning, som gennem offentlig kontrol skal sikre dels sorterens ægthed og renhed, dels at de frø eller andet fremavlsmateriale (f. eks. læggekartofler), der bringes i handelen af de pågældende sorter, opfylder visse mindstekrav til kvalitet og eventuelt sundhed, så det er bedst muligt egnet til at anvendes i avlen.

Som led i opnåelsen af disse formål kræver direktiverne bl. a., at der udarbejdes sortslister, d. v. s. fortegnelser over de sorter eller stammer af de omhandlede plantearter, som det er tilladt at bringe i handelen indenfor EF. Endvidere kræves gennemført ordninger til kontrol med stamme- eller sortsægthed og eventuelle minimumskrav til renhed, spireevne m.v. for det fremavlsmateriale, der bringes i handelen indenfor Fællesskaberne.

I den hidtidige danske lovgivning er kun i begrænset omfang fastsat kontrolbestemmelser til sikring af egenskaberne i det fremavlsmateriale, der anvendes.

Hvad angår spørgsmålet om optagelse af sorter og stammer på sortsliste skal anføres, at lov nr. 170 af 15. maj 1968 om handel med frø og planter be-

myndiger landbrugsministeren til at fastsætte regler for afprøvning af planter med henblik på optagelse på en sortsliste over dyrkningsværdige planter. Efter loven er optagelse på sortsliste dog kun i visse tilfælde (nemlig for beskyttede plantenyheder) en betingelse for handel med sorten. Fællesskabernes sortslistebestemmelser er mere omfattende. Det er derfor fundet rimeligt at indpasse de hidtidige danske bestemmelser i nærværende lovforslag. Som følge heraf foreslås lov nr. 170 af 15. maj 1968 ophævet.

Hvad angår spørgsmålet om certifikatordninger til kontrol med fremavlsmateriale bemærkes, at der i Danmark allerede eksisterer certifikatordninger for kløver- og græsfrø, bederoefrø, såsød og skovfrø samt en kontrolordning for oliefrø. Certifikatordningerne er opbygget på grundlag af de af OECD fastsatte regler, der i vid udstrækning svarer til EF's regler. Grundlaget for de danske ordninger er tre cirkulærer, der er udstedt af landbrugsministeriet, cirkulære af 24. januar 1959 vedrørende kløver- og græsfrø, cirkulære af 16. februar 1967 vedrørende korn, cirkulære af 3. maj 1968 vedrørende bederoefrø, samt de af landbrugsministeriets certifikatudvalg for korn og frø udarbejdede og af landbrugsministeriet godkendte regler af 6. marts 1970 for anmeldelse, kontrol og godkendelse af frø og korn under OECD's certifikatordninger. Skovfrøcertifikatordningen er udformet af fællesudvalget for kåring af og kontrol med forstligt avlsmateriale (herkomstkontrollen), hvis nedsættelse er godkendt af landbrugsministeriet.

Herudover eksisterer der en frivillig kontrolordning for såsød, der omsættes på det danske marked. Ordningen omfatter kontrol med fremavlen, sortsægthed, renhed, spireevne, fremmed kornart og ukrudt. Ordningen, der administreres af statsfrøkontrollen, omfatter ca. 80 pct. af det såsød, der omsættes her i landet.

Hovedforskellen mellem Fællesskabernes regler og de gældende danske regler er, at de danske kontrolordninger er frivillige og — bortset fra ordningen for skovfrø og ordningen for såsød, der hovedsagelig tager sigte på omsætningen på hjemmemarkedet — alene vedrører eksport, medens Fælles-

skabernes er obligatoriske og omfatter hele produktionen undtagen den del af den, der eksporteres til tredielande. Endvidere indskrænker de danske certifikatordninger sig — bortset fra kontrolordningen for såsæd — i princippet til rene sortsæghedsordninger, medens Fællesskabernes direktiver også indeholder bestemmelser om minimumskrav til renhed og spireevne m.v. Alle attestationer for renhed og spireevne udstedes i dag af statsfrøkontrollen. Statsfrøkontrollens virksomhed har hidtil været ulovbestemt, men for at kunne imødekomme Fællesskabernes krav må landbrugsministeren have mulighed for at kunne fastsætte mindstekrav til renhed og spireevne m.v. til brug for statsfrøkontrollens kontrolarbejde.

En undtagelse fra det anførte gælder for handelen med læggekartofler, hvor der i Danmark på lovgrundlag er opbygget en ordning, der i store træk svarer til Fællesskabernes, i medfør af lov nr. 152 af 24. april 1963 om udførsel af kartofler og lov nr. 121 af 12. april 1957 om bekæmpelse af farlige plante-sygdomme og skadedyr. Ved de nugældende bestemmelser i landbrugsministeriets bekendtgørelse af 2. juli 1968 er på tilsvarende måde som i Fællesskabernes regler fastsat bestemmelser om optagelse på sortliste, foretagelse af vækstinspektion og godkendelse af læggekartoflerne i forskellige klasser efter sundhed og kvalitet, ligesom der er fastsat krav om emballering, mærkning og betaling af afgifter. De danske kontrolbestemmelser er dog fastsat først og fremmest med henblik på at sikre kvaliteten af læggekartofler til eksport, medens Fællesskabernes regler som anført i tilsvarende omfang skal sikre importen og den indenlandske handel. — I forbindelse med indførelsen af Fællesskabernes regler har man fundet det hensigtsmæssigt at overføre det samlede danske kontrolsystem vedrørende handelen med læggekartofler til fastsættelse i medfør af nærværende lov.

Fællesskabernes direktiver er meget omfattende og detaljerede, og det er ikke muligt eller hensigtsmæssigt at indføje alle de detaljerede bestemmelser i en lov. Dels er der visse afvigelser i reglerne for de forskellige frøarter m. v., således at loven ville blive omfangsrig og kompliceret, og dels må der forventes gennemført ændringer og tilføjelser til EF's regler, hvilket ville nødvendiggøre hyppige lovændringer. Man har derfor fundet det mest hensigtsmæssigt at overlade gennemførelsen af detail-reglerne til administrativ fastsættelse i form af bekendtgørelser udstedt af landbrugsministeren. Bestemmelserne påregnes fastsat efter forhandling med de pågældende erhvervsorganisationer. På grundlag af de i øjeblikket gældende EF-direktiver må der påregnes ud-

stedt særskilte regler for henholdsvis roefrø, kløver- og græsfrø, oliefrø, grønsagsfrø, såsæd, skovfrø og andet forstligt avlsmateriale samt læggekartofler.

Kontrollen med de omhandlede ordninger vil blive henlagt til institutioner under landbrugsministeriet, der allerede nu varetager tilsvarende kontrolopgaver. Det drejer sig om statens planteavlssudvalg, statsfrøkontrollen, landbrugsministeriets certifikat udvalg for korn og frø, statens plantetilsyn og herkomstkontrollen. EF-ordningerne vil medføre en væsentlig udvidelse af kontrolvirksomheden. Et skøn over statens merudgifter herved er imidlertid behæftet med en betydelig usikkerhed, fordi der er tale om nye kontrolområder. Udgiften vil endvidere være afhængig af, i hvilket omfang omkostningerne søges kompenseret ved afgifter, jfr. herom nedenfor.

Administrationen af EF's sortlistebestemmelser påregnes henlagt til *statens planteavlssudvalg*, der her i landet varetager afprøvningen af sorter og stammer med henblik på optagelse på sortliste. Det antages efter det nu foreliggende, at afprøvningsvirksomheden kun vil blive forøget i uvæsentligt omfang.

Gennemførelsen af EF-ordningerne vil derimod betyde en væsentlig forøgelse af virksomheden for *statsfrøkontrollen* og *landbrugsministeriets certifikat udvalg for korn og frø*. For såsæd skal ske en udvidelse af den frivillige kontrolordning for såsæd til en obligatorisk kontrol omfattende hele produktionen og samtidig ske tilpasning til EF's partikontrol. For markfrø skal opbygges en kontrolordning også for hjemmemærkedesproduktionen, der omfatter såvel sorts- og stammeægthedskontrol som kontrol med renhed, spireevne m. m. Meromkostningerne ved den udvidede kontrolvirksomhed, herunder til analyser, markkontrol og partikontrol, anslås til ca. 1,74 mill. kr. Hertil kommer et beløb på ca. 0,04 mill. kr. ved udvidelse af *herkomstkontrollens* virksomhed i forbindelse med gennemførelsen af EF-ordningerne for skovfrø. Med den anførte usikkerhed kan meromkostningerne inden for frøområderne som helhed anslås til i alt ca. 1,78 mill. kr. Heraf vil ved opretholdelse af de hidtidige afgiftsprincipper godt 0,8 mill. kr. blive dækket af afgifter, således at merudgiften for staten under denne forudsætning vil udgøre ca. 0,96 mill. kr.

Det overvejes imidlertid at foretage en forhøjelse og ajourføring af afgifterne for kontrolvirksomheden, således at udvidelsen af kontrollen for frøområdet ikke medfører merudgifter for statskassen.

For så vidt angår læggekartofler eksisterer der som anført allerede nu en kontrolordning — henhørende under *statens plantetilsyn* — der i væsentlig grad modsvarer fællesskabernes system. Det må imidlertid forventes, at en nødvendig udvidelse af partikon-

trollen med den indenlandske handel vil medføre en forøgelse af kontrolomkostningerne. Denne meromkostning agtes kompenseret ved afgifter.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til stk. 1. Bestemmelsen bemyndiger landbrugsministeren til at fastsætte de bestemmelser, det i henhold til Fællesmarkedets regler (direktiver) pålægges medlemslandene af EF at gennemføre for handel med formeringsmateriale af planter. Under 1)–4) er de vigtigste af de bestemmelser anført, som de i bilaget til forslaget anførte direktiver påbyder gennemført.

Til stk. 2. En række af de i Fællesmarkedets direktiver fastsatte regler er minimumsregler, der tillader at fastsætte strengere krav til formeringsmaterialet. Under hensyn til, at der i en række tilfælde i Danmark har været anvendt strengere krav end de i Fællesmarkedets regler fastsatte minimumskrav, synes det rimeligt, at der skabes mulighed for efter forhandling med de interesserede erhvervsorganisationer at fastsætte kravene i overensstemmelse med de krav, der hidtil har været anvendt her i landet.

Til stk. 3. Bestemmelsen svarer til bestemmelserne i § 1, stk. 1, i lov nr. 170 af 15. maj 1968, således at landbrugsministeren fortsat for planter, der ikke er omfattet af Fællesskabernes bestemmelser, kan fastsætte regler for afprøvning og anerkendelse.

Det er ikke hensigten, at de udarbejdede beskri-

velser af de afprøvede sorter og stammer skal offentliggøres i sortslisterne, der blot skal indeholde navn og fornøden identifikation. Det er tilstrækkeligt, at de nævnte beskrivelser er offentligt tilgængelige.

Til § 2.

Til stk. 1. Bestemmelsen svarer til § 2, stk. 1, i lov nr. 170 af 15. maj 1968.

Til stk. 2. Det har i en meget lang årrække været gældende praksis ved omsætningen af frø og planter, at sorter og stammer opført på de officielle sortslister forhandles under det anerkendte sorts- eller stammenavn og på formeringsmateriale direkte eller indirekte hidrørende fra forædleren.

Til § 3.

Bestemmelsen svarer til § 3 i lov nr. 170 af 15. maj 1968. Der er ikke i den ændrede formulering til sigtet nogen ændring af den gældende bestemmelse, herunder med hensyn til kravet om, at kun plantenyheder, der er fundet dyrkningsværdige, optages på sortsliste. Der er i stk. 2 indføjet en bemyndigelse til landbrugsministeren til at gøre undtagelse fra reglen i stk. 1.

Til § 5, stk. 3.

I henhold til landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 95 af 20. marts 1970 om afprøvning og anerkendelse m. m. af planter er der fastsat regler for sorts- og stammeforsøg. Disse regler vil fortsat være anvendelige i forbindelse med administrationen af denne lovs bestemmelser.

Bilag.

**Oversigt over de vigtigste rådsdirektiver vedrørende frø, såsæd,
læggekartofler og planter.**

Betegnelse	Dato	Emne	Nr./side/år i EF- Tidende
Rådsdirektiv 66/400	14. 6. 66.	Handelen med roefrø Ændring: Rådsdirektiv 69/61 — 71/162 — 72/274	125/2290/66 L. 48/4/69 L. 87/24/71 L.171/37/72
Rådsdirektiv 66/401	14. 6. 66.	Handelen med frø af foderplanter Ændring: Rådsdirektiv 69/63 — 71/162 — 72/274	125/2298/66 L. 48/8/69 L. 87/24/71 L.171/37/72
Rådsdirektiv 66/402	14. 6. 66.	Handelen med korn Ændring: Rådsdirektiv 69/60 — 71/162 — 72/274	125/2309/66 L. 48/1/69 L. 87/24/71 L.171/37/72
Rådsdirektiv 66/403	14. 6. 66.	Handelen med læggekartofler Ændring: Rådsdirektiv 69/62 — 71/162 — 72/274	125/2320/66 L. 48/7/69 L. 87/24/71 L.171/37/72
Rådsdirektiv 66/404	14. 6. 66.	Handelen med skovfrø m. v. Ændring: Rådsdirektiv 69/64	125/2326/66 L. 48/12/69
Rådsdirektiv 68/193	9. 4. 68.	Handelen med vinstokke i formeringsøjemed Ændring: Rådsdirektiv 71/140	L. 93/15/68 L. 71/16/71
Rådsdirektiv 69/208	30. 6. 69.	Handelen med oliefrø og frø af fiberplanter Ændring: Rådsdirektiv 71/162 — 72/274	L. 169/3/69 L. 87/24/71 L.171/37/72
Rådsdirektiv 70/457	29. 9. 70.	Fælles sortliste for landbrugsplanter Ændring: Rådsdirektiv 72/274	L. 225/1/70 L.171/37/72
Rådsdirektiv 70/458	29. 9. 07.	Handelen med grønsagsfrø Ændring: Rådsdirektiv 71/162 — 72/274	L. 225/7/70 L. 87/24/71 L.171/37/72
Rådsdirektiv 71/161	30. 3. 71.	Ydre normer for forstligt avlsmateriale	L. 87/14/71